

Livsmiljö fick i uppdrag av samhällsbyggnadsnämnden att göra en översyn av riktlinjerna för skolskjuts, med avseende på t.ex. elever som är placerade i familjehem och elever i skyddat boende, och återkomma till nämnden med förslag till beslut.

I bilaga 2 finns livsmiljös förslag på ändring av riktlinjer. Nedan finns bakgrundsbeskrivning till varje ändringsförslag.

Skyddat boende

Den 1a april 2024 kom en ny lag om skyddat boende. Detta ledde till ändringar även i skollagen 9 kap 15c §, 10 kap 33 §, 11 kap 32 §. Ändringen innebar att elever som är placerade i skyddat boende enligt 6 kap 1§ Socialtjänstlagen har rätt till skolskjuts om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda även om de är placerade i en annan kommun än folkbokföringsadressen. Det möjliggör att skolskjuts kan beviljas till elever i skyddat boende på grund av avstånd, trafikförhållande, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet.

En annan särskild omständighet i dessa fall skulle till exempel kunna vara på grund av skyddsskäl i de fall polis eller socialtjänst intygar att eleven är i behov av skolskjuts utifrån detta. Det lämnar dock frågan om det är tänkt att det ska vara en kostnad för skolskjuts eller om det i så fall är en åtgärd som socialtjänst eller polis ska stå för i de fall personen är under så pass stort hot?

Det behöver inte stå i våra riktlinjer i och med att det redan framgår i lag men i och med att andra delar av lagen återberättas i riktlinjerna, exempelvis 1.3g, ser vi därför att även detta ska förtydligas och skrivas till.

Familjehem

I riktlinjerna idag står: "För elev som har stödfamilj eller korttidsboende enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt boende i familjehem jämställs den adressen med folkbokföringsadress."

Det finns problem som uppstår med att adressen för familjehem likställs med folkbokföringsadress för elever som är placerade i ett familjehem i Gävle kommun och också ursprungligen bott i Gävle kommun innan sin placering i familjehem. Familjehemmet ligger oftast inte inom samma upptagningsområde som folkbokföringsadressen så i de fall där eleven går kvar i samma skola som innan, kan det se ut som att eleven då går på en vald skola. Det här innebär att eleven löper större risk att få ett avslag då ansökningar om skolskjuts till valda skolor generellt avslås då de innebär fördyrande kostnader.

Vi föreslår därför en ändring där den skolan som eleven går på innan placering i familjehem alltid ska ses som elevens placeringsskola i våra bedömningar för skolskjuts.

Folkbokföringsadressen ska kvarstå och familjehemsadressen ska i stället ses likvärdig som en adress för växelvis boende. Barn som redan är i en utsatt position ska inte få det svårare att beviljas skolskjuts och ska heller inte tvingas byta skola i samband med en placering.

Enligt dom 8169-19 av Kammarrätten i Stockholm har vi inte laglig grund för att besluta att alla placerade elever per automatik ska ha rätt till skolskjuts, det måste ske en individuell bedömning där de uppfyller någon av grundkriterierna för skolskjuts, men vi ser detta som ett möjliggörande för att fler elever i familjehem ska få rätt till skolskjuts.

Korttidsboende samt stöd-/kontaktfamilj

För korttidsboende uppstår samma problem som för familjehem om vi utgår från att adressen jämställs med folkbokföringsadress. Därför ändras skrivningen till att adressen för korttidsboende hanteras på samma sätt som en växelvis adress. Vi har också valt att dela på skrivningen om korttidsboende och familjehem i och med att det är olika saker.

Anpassad gymnasieskola

Avståndet som krävs vid anpassad grundskola är idag 2 km i årskurs 1–9. Till anpassad gymnasieskola är avståndskravet i stället 6 km, densamma som övriga gymnasieskolan. Vi ser inte att elevers möjligheter att ta sig ökar så pass markant mellan grundskolan och gymnasieskolan utan anser istället att avståndskravet för anpassad skola ska vara 2 km under hela skoltiden. Det är också mer logiskt utifrån att anpassad gymnasieskola är mer likt grundskola eller anpassad grundskola i och med att det styrs av 11 kap skollagen (2010:800) och inte lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (1991:1110).

Majoriteten av ärenden för skolskjuts till anpassad gymnasieskola beviljas på grund av funktionsnedsättning så det är en liten påverkan men ändå en som är mer rättvis.

Övriga ändringar

- Under arbetet har vi ändrat riktlinjerna på så sätt att det påverkar redan identifierade grupper. Vi har inte kunnat hitta andra likställda behov där vi kunnat lägga till nya grupper att ge skolskjuts där vi inte går utanför ansvarsområdet för skolskjuts och inte heller bryter mot den individuella bedömning som Kammarrätten i Stockholm lyfte i dom 8169-19.
- I och med att riktlinjerna ska uppdateras väljer vi även att ändra skrivningarna till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola i och med dess namnändring i ändringen av skollagen från juli 2023.
- I och med dom från Högsta förvaltningsdomstolen 1266-22 förtydligar vi vårdnadshavarnas föräldraansvar enligt föräldrabalken 1949:381 i 1.3.b